

Карабанов Є., Непша О.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ФАКТОР МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

У сучасному освітньому просторі України перед закладами вищої освіти (ЗВО) стоїть завдання підготовки фахівців, здатних здійснити професійне спілкування в умовах подальшої глобалізації та інтернаціоналізації економіки і суспільства. Активується академічна мобільність студентів і викладачів, все більше число університетів набуває міжнародного характеру, що інтегрує в міжнародні та міждержавні контакти. Звідси і посилюється в сучасній науці інтерес до процесу взаємодії і взаємовпливу [2]. Комунікативні навички та міжкультурні знання покликані допомогти випускникам вищої школи ефективно соціалізуватися в суспільстві і бути конкурентоспроможними на сучасному ринку праці. Вкрай важлива здатність людини до вільної комунікації і адекватних дій в тій чи іншій міжкультурній ситуації. Міжкультурна комунікація розглядається як взаємодія індивідів, груп або організацій, що належать до різних культур [1,с.128-141].

Програми сучасних вищих навчальних закладів повинні передбачати навчання міжкультурної поведінки, де чільним стає рівноправність всіх культур. Міжкультурні контакти в рамках навчального процесу повинні зачіпати всі сторони життя [3]. Фізична культура завжди була значущим суспільно-політичним і культурним засобом комунікації. Де, як не на заняттях з фізичного виховання студентами можуть в повній мірі проявлятися толерантність, повага один до одного?

Засоби фізичної культури, основним з яких є фізичні вправи, займають особливе місце серед методів оволодіння міжкультурними комунікаціями. Виконуючи фізичні вправи і різні завдання в парах, малих і великих групах, в командах, створюється особливий психологічний мікроклімат, що сприяє

взаємодії студентів один з одним, що підштовхує їх до взаємодопомоги, взаємовпливу один на одного. Згуртованості та організованості в значній мірі сприяють ігрові види спорту, де при безпосередньому контакті студентів, створюється атмосфера спілкування [5,с.123-127; 7,с.108-109].

Змагальний момент грає величезну роль у розвитку готовності студентів до міжкультурної комунікації. Беручи участь і готуючись до змагань різного рівня, будь то змагальна діяльність між курсами і факультетами, або ж змагання міжнародного класу, нинішня молодь вчиться спілкуванню, довірі, терпимості, толерантності та прийняття іншої культури. Мають велике значення і секційна робота кафедри фізичної культури. Об'єднуючи студентів за інтересами, видів спорту, тренери і педагоги сприяють співробітництву між людьми і народами, незалежно від національної, етнічної, релігійної та соціальної приналежності, сприяють формуванню загальнолюдських якостей особистості майбутнього фахівця. Похвали, схвалення, критичні зауваження і настанови педагога також є необхідними ланками в освітньому процесі, направленому на розвиток міжкультурної комунікації [4,с.226-229; 6,с.30-33].

Можна констатувати, що на сьогоднішній день студенти не володіють глибокими знаннями і достатніми навичками міжкультурної комунікації. Вони слабо усвідомлюють свої і чужі національно-культурні особливості, не завжди готові будувати відносини з представниками іншої культури на основі терпимості і миролюбства. В освітньому процесі ЗВО не приділяється належної уваги вихованню у студентів толерантності та поваги до інших культур.

Аналізуючи все вищесказане, можна зробити висновок про те, що в сучасній педагогічній теорії назріла необхідність розробки системи з розвитку готовності студентів до міжкультурної комунікації в освітньому процесі ЗВО. Важка, але від цього не менш цікава, завдання для педагога щодо забезпечення міжкультурного навчання і виховання студентів у ЗВО, в тому числі і на заняттях з фізичної культури. У той же час актуалізація

міжкультурної тематики можлива лише при відповідній підготовці педагога. Лише високий ступінь міжкультурної компетентності студента дозволить коректно і ефективно обговорювати дану проблему.

Список використаних джерел

1. Аксьонова В.І. Міжкультурна комунікація як атрибут соціокультурної життєдіяльності суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2011. Вип. 45. С. 128-141.
2. Карабанов Є. О. Оптимізація професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх фахівців агропромислового виробництва: автореф. дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02. Дніпро, 2017. 22 с.
3. М'язова І. Ю. Міжкультурна комунікація: зміст, сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії». К., 2008.18 с.
4. Непша О.В., Купрєєнко М.В., Непша О.В. Вікові особливості студентів спеціальностей вищих навчальних закладів на заняттях фізичною культурою. *Історико-географічний дискурс проблем геосфери*: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького. 2016. С. 226-229.
5. Непша О.В., Суханова Г.П., Ушаков В.С. Українські народні рухливі ігри як засіб національно-патріотичного виховання учнів на уроках фізичної культури та позаурочний час. *Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи*: Переяслав-Хмельницький, 2016. Вип. 5. С.123- 127.
6. Непша О.В., Суханова Г.П. Формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді до занять фізичною культурою. *Фізичне та спортивне виховання у вищих навчальних закладах*. Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. С.30-33.
7. Ушаков В.С. Шляхи формування фізичної культури особистості

студентів вищих навчальних закладів. *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Т.2. Бердянськ: БДПУ, 2018. С.108-109.